

Un camí obert

Text > JORDI ARBONÈS (Nif)

A la novel·la *La dreuera* de Miquel Martín i Serra (Begur, 1969), d'entrada trobem el dibuix d'un paisatge empordanès en el qual els personatges viuen segons els cànons tradicionals. El protagonista és un noi que es fa adolescent entre masies i xalets de gent de Barcelona. Martín defineix bé l'època situant-la poc abans de la torrentada turística que envairia la costa i canviaria els costums, les feines i la visió del món de molts joves empordanesos. El protagonista viu en un món apamat, conegut i controlat; es fa gran adonant-se que les coses importants, les tragèdies i els terrabastalls sempre passen lluny o a l'altra banda dels seus ulls. S'ha d'assabentar de tot a través de rumors i de frases mig acabades, i així va construint el seu propi univers. És un gran observador, algú que reconeix en els detalls, de vegades ínfims, el fluir de la vida. Martín ha bastit una obra d'una gran saviesa narrativa, en què ha triat l'essencial a l'hora d'explicar un paisatge humà que ens és conegut i que molts, d'una manera o d'una altra, hem recorregut. Una època moderna i també decididament analògica.

Sap equilibrar el seu domini de la llengua fent servir expressions locals amb precisió i sense caure en una gratuïta exhibició d'enginy. La vida tranquil·la d'un poblet, anar a buscar bolets, nedar al mar o recórrer un es-tabulari de vaques, van sumant peces

delicades en un entorn plàcid, però que no està salvat ni del dolor de l'amor ni del obscenitat de la mort. Una safata de petites sorpreses, un mar i muntanya cuit amb paciència i amb el millor dels sofregits. Es pot dir que *La dreuera* és una novel·la amb arestes, abismes i colors iniciàtics —l'adolescència és una època repleta d'aquests components: els joves, sovint com esponges que ho absorbeixen tot, són uns éssers d'entrada indefensos que intenten construir a batzegades un pensament sòlid. El futur a penes existeix, no són capaços de visualitzar-lo. A la novel·la, el protagonista s'adona de la complexitat de la vida només quan hi entren elements que li són inesperats. I per damunt de tot, Martín hi fa sobrevalor el títol: *La dreuera*. Un enigma situat amb encert al frontispici del relat. Una llera de lletres seguides col·locades amb l'elegància d'un estil planer i fluid. Dona gust llegir l'escrit d'un empordanès que, sense prejudicis, ha creat una obra que passa a l'Empordà. Un Empordà ben retratat i desproveït de tòpics, un territori que Martín descriu com un personatge més, un entorn que fa créixer els personatges. Un dels valors de la novel·la és l'encert de l'escriptor a l'hora de parlar d'un món proper donant-li un component universal. *Universal*, en aquest cas, implica navegar per les qüestions bàsiques que, des de sempre, han fet moure i morir el món. Una prosa clara i senzi-

gambes a la planxa, per exemple, després de remarcar que és una de les formes «més excel·lents» de menjar aquests crustacis, afirma: «N'hi ha arreu de la Costa Brava, de la mar d'Amunt a Blanes. Sembla que totes són de la mateixa qualitat, malgrat que Palamós fa promoció de les seves». Sempre que en té l'ocasió, Fàbrega fa notar les particularitats de cada proposta. En el cas de la graellada de carn, escriu: «No en som conscients, però és una presentació única, inimaginable en altres cuines com la francesa. Aquests rostits en graella, com el famós *asado* argentí, o

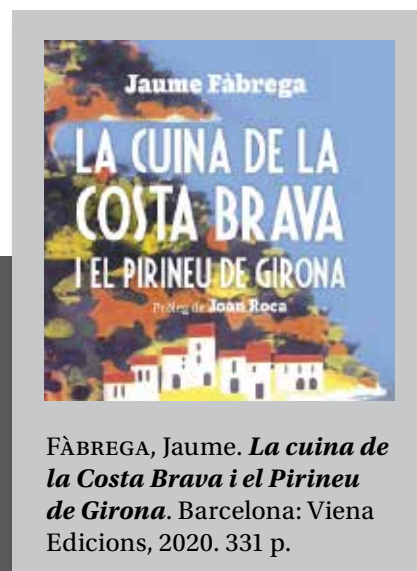
les preparacions a l'ast o en forma de broquetes, del Brasil a Turquia, sempre solen ser de caràcter monogràfic (només vedella, o xai, o pollastre...)».

És un llibre útil, ben ordenat, concebut per preservar la vella cuina familiar de què parlava Josep Pla, «una cuina que sortosament encara manté la seva vigència en restaurants que la mantenen com el seu tresor més preuat», destaca Fàbrega. L'obra es clou amb una sèrie d'apèndixs que completen la informació necessària per contextualitzar les receptes: la DO Empordà i les rutes enogastròniques, les de-

MARTÍN SERRA, Miquel. *La dreuera*. Barcelona: Edicions del Periscopi, 2020. 160 p.

lla que remet a la intenció d'un autor a qui, a banda de la trama i el paisatge, se li intueix un objectiu: trobar la bel·lesa. I ho ha aconseguit.

FÀBREGA, Jaume. *La cuina de la Costa Brava i el Pirineu de Girona*. Barcelona: Viena Edicions, 2020. 331 p.

nomnacions d'origen i les indicacions geogràfiques protegides i una llista de campanyes, jornades i festes gastronòmiques.